

**HUMO
SPRAK
MET Tom Lanoye**

‘Mijn pessimistische gevoel dat het allemaal niet goed zal aflopen, is overreind gebleven’

Lanoye gewaagt zelf van een drietrapsraket. Gezien de kwaliteit van het materiaal moet de lancering wel lukken: binnenkort volgt u hem in zijn baan om de aarde. Na treffen we hem nog even aan de grond in zijn Antwerpse palazzo – een decor dat hij belangeloos ter beschikking stelde voor zijn nieuwe roman ‘Zuivering’.

HUMO Op de cover van ‘Zuivering’ staat een haan, en in het boek mag er ook een beetje meespelen. Kloopt mijn vermoeden dat dat romanspersonage in je eigen tuin is komen aanvliegen?

TOM LANOYE «Zo is het letterlijk gebeurd, ja. Op een morgen lag ik nog te soezen toen René de trap opstierde: ‘Nu moet je eens komen kijken op onze binnenterras!’ Bleek daar ineens een prachtige haan te zitten. Van een Engels ras, vond ik meteen op het internet. Een soort die een beetje kan vliegen – het was ontzettend mooi om te zien hoe hij even opladderde. René was helemaal verliefd op dat haantje.»

HUMO Heette hij ook Hannibal, zoals de haan in het boek?

LANOYE «Nee, we hebben hem Jean-Luc genoemd. Hij sliep hier op de balkonstrade. En hij hield de smerige katten weg,

Het wordt een herfst met bijzonder veel Lanoye. Eén: een nieuwe roman, actueel, gedreven, spannend. Twee: een nieuwe toneelbewerking naar Christopher Marlowe, leniger dan die zelf schrijven kon. Drie: performer Lanoye gaat op tournee met ‘Solo ten oorlog’, zijn koningsdrama’s die na twintig jaar even klassiek zijn als de Shakespeare-stukken. ‘Nee, je houdt me niet tegen!’

MARK SCHAEVERS / FOTO'S JOHAN JACOBS

we hadden meteen een tuin vol meeuwen en zussen. Alen we buiten, dan liep onze haan daar rond, koninklijk en wel.»

HUMO Een mooi trio!

LANOYE «Ik vond het echt geweldig. Hij heeft hier een paar maanden gewoond. Alleen, bij scheet zóveel! We moesten overal op het terras kranten leggen. Maar we reizen voortdurend en uiteindelijk moest hij toch naar een asiël, vonden we. Het heeft drie dagen geduurd voor een speciale stadsdienst hem hier in een kooi kon vangen: hij nam ook zelf niet graag afscheid van ons. René treurt nog om hem.»

HUMO In ‘Zuivering’ valt de haan binnen in de tuin van Gideon Rottier, een eenzame man op jaren die op zijn leven

terugblijkt. Lukt het al om de roman in één zin samen te vatten?

LANOYE «Gideons leven wordt door een vreemde gered, en hij laadt dan de enorme taak op zijn schouders om die vluchtling en zijn gezin te redden, wat over de hele lijn mislukt. Een tragedie dus, dat vertel ik al in de proloog.»

«Ik ben erg bang geweest bij het schrijven, omdat ik wou dat het een roman werd die helemaal in het hier en nu geworteld is, en dat is delicaat. Ik ken mezelf: binnen de kortste keren kan het een pamflet worden. Na honderd bladzijden ben ik opnieuw begonnen omdat Gideons steen toch te veel de mijne was.»

HUMO Verwarring lijkt gezien

je welbespraaktheid nochtans uitgesloten. Gideon Rottier is een stotteraar.

LANOYE «Ik wou al lang iets schrijven over iemand die extreem stottert, maar wel heel mooi schrijft. Iemand die door dat stotteren een enorm minderwaardigheidscomplex heeft en dat in een meerderwaardigheidscomplex omzet.»

«Al in het spetterende taal-klokkenspel van ‘Ten oorlog’ was ik bezig met een taal die bij Rijksjaar Modderkikker den Deyde helemaal ontspoorde en in boekstukken uit elkaar valt – taalpap noemde ik het toen. En het is me nog meer gaan interesseren toen het ook mijn moeder overkwam, het complete verbrokkelen van haar taal. In mijn jeugd waren er in de buurt ook een paar stotteraars, ze werden daarom uitgelachen. Ofwel weet je dat gebrek dan te hanteren en wordt het in te kankereren, wat bij Gideon het geval is.»

«Nog iets wat vooraf al vaststond: het moest in dit boek ook over literatuur gaan. ‘Cyrano de Bergerac’ van Edmond Rostand houdt me al lang bezig: daarin wordt een lelijkheid opgevoerd die mooi kan spreken, en die een knappe man souffleert wanneer die zich tot zijn geliefde Rosanne richt. Heel interessant, dat op die